

Republika Hrvatska
Općinski sud u Osijeku
Europske avenije 7
31000 Osijek

Poslovni broj: P-1387/2023-11

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Osijeku, po sutkinji Kameliji Matijašević, u pravnoj stvari tužiteljice Luje Pušeljčić iz Osijeka, Stadionsko naselje 90, OIB:64291866492, zastupana po punomoćniku Marijanu Belčiću, ovjetniku iz Osijeka, protiv tuženice OTP Banka d.d., Split, Domovinskog rata 61, OIB:52508873833, zastupana po gen. punomoćniku Belizaru Tomaiću, odvjetniku iz Osijeka, radi utvrđenja, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene dana 24. ožujka 2026. u nazočnosti tužiteljice i punomoćnika, te punomoćnika tuženice, uz javnu objavu, dana 27. travnja 2026.,

p r e s u d i o j e

I. Odbija se u cijelosti tužbeni zahtjev tužiteljice kao neosnovan, koji glasi:

I. Utvrđuje se da je Ugovor o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva, broj 49825/07, sklopljen dana 10.05.2007. godine između prednika tuženika Societe generale - Splitska banka d.d. kao kreditora i predlagatelja osiguranja i tužitelja kao protivnika osiguranja, potvrđen dana 16.05.2007. godine po javnom bilježniku Tatjani Kovačev iz Osijeka pod brojem: OV-8180/07, ništetan u cijelosti te da ne proizvodi nikakve pravne učinke.

II. Nalaže se tuženiku da tužitelju plati prouzročeni parnični trošak zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana donošenja presude prvog stupnja pa do isplate, do isplate po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, koju kamatnu stopu utvrđuje HNB, sve u roku od 15 dana.“

II. Utvrđuje se da je ništetna odredba:

- iz čl. 2. toč. 4. Ugovora o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva, broj 49825/07, sklopljenog dana 10.05.2007. između prednika tuženika Societe generale - Splitska banka d.d. kao kreditora i predlagatelja osiguranja i tužiteljice Luje Pušeljčić iz Osijeka, Stadionsko naselje 90, OIB:64291866492, kao protivnika osiguranja, potvrđenog dana 16.05.2007. po javnom bilježniku Tatjani Kovačev iz Osijeka pod brojem: OV-8180/07, koja glasi:

„Sva plaćanja novčanih obveza zasnovanih na Ugovoru (otplata glavnice i kamata, naknada, troškova i drugo) izvršit će se u kunskoj protuvrijednosti izabrane valute Ugovora, izračunato korištenjem prodajnog tečaja Kreditora (prodajni tečaj kune u odnosu na CHF), vrijedećeg na dan plaćanja, ako Ugovorom nije drugačije određeno.“

- iz čl. 10. d. toč. 1. Ugovora o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva, broj 49825/07, sklopljenog dana 10.05.2007. između prednika tuženika Societe generale - Splitska banka d.d. kao kreditora i predlagatelja osiguranja i tužitelja Luje Pušeljčić iz Osijeka, Stadionsko naselje 90, OIB:64291866492, kao protivnika osiguranja, potvrđenog dana 16.05.2007. po javnom bilježniku Tatjani Kovačev iz Osijeka pod brojem: OV-8180/07, koja glasi:

„Mjesečni anuiteti izraženi u CHF – valuti Ugovora, podmiruju se uplatom potrebnog iznosa u kunskoj protuvrijednosti, po prodajnom tečaju prema tečajnoj listi Kreditora na dan dospijeca.“

- iz čl. 11. toč.1. Ugovora o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva, broj 49825/07, sklopljenog dana 10.05.2007. godine između prednika tuženika Societe generale - Splitska banka d.d. kao kreditora i predlagatelja osiguranja i tužitelja Luje Pušeljčić iz Osijeka, Stadionsko naselje 90, OIB:64291866492 kao protivnika osiguranja, potvrđenog dana 16.05.2007. po javnom bilježniku Tatjani Kovačev iz Osijeka pod brojem: OV-8180/07, u dijelu odredbe koji glasi:

„..., a utvrđuje se odlukom Kreditora.“

III. Nalaže se tuženici OTP Banka d.d. Split, Domovinskog rata 61, OIB:52508873833, da tužiteljici Luji Pušeljčić iz Osijeka, Stadionsko naselje 90, OIB:64291866492, podmiri prouzročeni parnični trošak u iznosu od 2.115,58 eura (dvijetisućestopetnaesteurapedesetosamcenti) sa zateznim kamatama tekućim od 27. travnja 2026. pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

IV. Odbija se preostali zahtjev tužiteljice za naknadu troška na ime sudske pristojbe na presudu od 53,08 eura (pedesetttrieuraosamcenti) s pripadajućim zateznim kamatama, kao neosnovan.

V. Odbija se zahtjev tuženice za naknadu troška, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Tužiteljica je protiv tuženice dana 3. veljače 2021. u skladu s odredbom čl. 188. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019.) podnijela tužbu s prvim ("glavnim")

zahtjevom koji glasi kao pod I. izreke (zahtjev za utvrđenjem ništetnim u cijelosti Ugovora o kreditu) te drugi, podredni (eventualno kumulirani) zahtjev za kojeg tužiteljica traži da ga sud prihvati, tek ako ustanovi da onaj koji je prije njega istaknut nije osnovan (koji se odnosi na utvrđenje ništetnim odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi), a koji glasi kao pod II. izreke, uz zahtjev za naknadu prouzročenog parničnog troška.

1.1. Tužiteljica tužbu obrazlaže navodeći da je dana 10.05.2007. prednik tuženice Societe generale - Splitska banka d.d. kao kreditor i predlagatelj osiguranja sklopio sa pokojnim Željkom Jovanićem kao korisnikom kredita, te s njom kao protivnikom osiguranja, Ugovor o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva, broj 49825/07, potvrđen dana 16.05.2007. po javnom bilježniku Tatjani Kovačev iz Osijeka pod brojem OV-8180/07, prema kojem je tuženica pok. Željku Jovaniću kao korisniku kredita, odobrila i stavila na raspolaganje kredit u kunsjoj protuvrijednosti od 45.000,00 CHF prema prodajnom tečaju tuženika na dan korištenja kredita, na rok otplate od 180 godina (pravilno: mjeseci) kroz otplatu u jednakim mjesečnim anuitetima kunske protuvrijednosti od 361,80 CHF uz ugovorenu godišnju kamatnu stopu u visini od 5,20 %. Citirani Ugovor sadrži odredbu o tzv. zaštitnoj klauzuli, prema kojoj je glavnica kredita izražena u kunama vezana uz promjenu tečaja CHF. Kako joj tuženica prilikom zaključenja Ugovora nije pružila dovoljno informacija i obavijesti o rizicima vezanim uz zaključenje ugovora o kreditu ugovaranjem valutne klauzule CHF, tužitelj drži da je takva odredba ništetna. Isto tako, Ugovor sadrži i odredbu o promjeni kamatne stope na način da se ista mijenja u skladu sa internom Odlukom o kamatnim stopama tuženika, a takav način promjene kamatne stope je ništetan, obzirom da se ista mijenjala bez njoj jasnih parametara, odnosno bez posebnog pregovaranja te mogućnosti da ona utječe na nju. Tečaj švicarskog franka izravno utječe na visinu glavnice, dok visina kamate predstavlja cijenu kredita. Isti su bitni elementi ugovora o kreditu. Cijena i predmet ugovora su za nju kao inferiornu stranu u ugovornom odnosu tokom otplate kredita bili nepoznanica, odnosno nisu bili "makar odredivi". Sukladno čl. 323. ZOO-a svaka strana je dužna vratiti drugoj strane sve što je od nje primila po osnovi nišetnog ugovora Pravomoćnom presudom Visokog trgovačkog suda br: PŽ-6632/2017-10 od 14.06.2018. god. u točki I. potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 04.07.2013. god. u dijelu točke 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke kojom se utvrđuje da je, između ostalih, i tuženik, u razdoblju od 01. siječnja 2004. godine do 31. prosinca 2008. godine povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača, kao i Zakona o obveznim odnosima. Također, odlukom VTS RH-a, br: PŽ-7129/13-4 od 13.06.2014. utvrđeno je da je, između ostalih, i tuženica u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008., a koje povrede traju i nadalje, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita tako što u potrošačkim ugovorima o kreditima koristi nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a koja je ništetna. Zbog kumulativnog porasta kamatne stope i tečaja CHF u odnosu na kunu pok. Željko Jovanić kao korisnik kredita više nije bio u

mogućnosti uredno izvršavati obveze po kreditu, slijedom čega je tužena otkazala Ugovor i time postala fiducijarni vlasnik nekretnine koja je bila u njenom vlasništvu. Općinski sud u Osijeku je Rješenjem o ovrsi, posl. broj: Ovr-526/2020 od dana 27.10.2020. odredio ovrhu radi ispražnjenja i predaje u posjed njene nekretnine, pa stoga ima pravni interes podnijeti tužbu radi utvrđenja ništetnosti spornih ugovornih odredbi.

2. U odgovoru na tužbu od dana 1. travnja 2021. i tijekom postupka, tužena čini nespornim pasivnu legitimaciju kao pravna slijednica Societe Generale – Splitska banka d.d., Split, te da je tužiteljica sa pravnim prednikom tuženice sklopio predmetni Ugovor o kreditu. Oспорava osnovanost tužbenog zahtjeva za utvrđenjem ništetnim u cijelosti ugovora o kreditu jer je zahtjev u suprotnosti s odlukama iz kolektivnog spora na koje se sam tužitelj poziva. Podnosi prigovor nedostatka pravnog interesa, prigovor nedostatka aktivne legitimacije, promašene pasivne legitimacije i prigovor zastare, a također i prigovor radi prijeboja od 250,00 eura. U odnosu na aktivnu legitimaciju napominje da je tužiteljica u ugovornom odnosu naznačena samo kao protivnik osiguranja i odgovara samo sredstvom osiguranja, pa utjecaj eventualne promjene kamatne stope i valutne klauzule nema učinak na njeno dugovanje i ne može se pozivati na stavove iz presude „franak“. Isto tako nema pravni interes za vođenje spora, te je tužbom valjalo obuhvatiti i sudužnicu Slađanu Jovanić jer je jedinstveni suparničar sa tužiteljicom. U odnosu na promašenu pasivnu legitimaciju ističe da je tuženica prije podnošenja tužbe izvršio prijenos svojih obveza, prava i odgovornosti na tvrtku Eos Matrix d.o.o. Zagreb. Smatra da dostavljen dokaz o provedbi ovrhe trećeg pravnog subjekta protiv tužitelja ukazuje na nedostatak pasivne legitimacije ukoliko se tužitelj poziva na pravni interes koji proizlazi iz ovršnog postupka. Protivi se i alternativnom zahtjevu, kao i navodima da su pojedine odredbe Ugovora nepoštene, a time i ništetne. U ovom sporu nema mjestu preslikavanju utvrđenja iz parnice „Potrošač“ (P-1401/12, Trgovački sud u Zagrebu i PŽ-6632/17, Visoki trgovački sud RH) jer je u toj parnici utvrđivana tek apstraktna pravna zaštita, čiji učinci se ne mogu neposredno primijeniti na pojedini ugovorni odnos, nego se u tom odnosu tek treba izvesti dokazivanje jesu li utvrđenja iz parnice „Potrošač“ i na koji način primjenjiva u pojedinačnom slučaju. U individualnom sporu zadatak je suda utvrditi da li se i u kojoj mjeri načelo zaštite apstraktnog potrošača, onako kako je utvrđeno u kolektivnoj parnici, primjenjuje i na konkretnog potrošača u pojedinačnoj parnici. Drugim riječima, presuda u kolektivnom sporu nema pravni učinak erga omnes da bi se mogla primjenjivala na svaki pojedinačni spor pokrenutom pojedinačnom tužbom, slijedom čega je neosnovano pozivanje tužitelja na mogućnost automatske primjene utvrđenja iz Parnice Potrošač i Presude VTS-a. U konkretnom slučaju tužitelj je u ovom parničnom postupku morao sudu pružiti dokaze o eventualnoj ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi ne se samo pozivati na presudu Trgovačkog suda u Zagrebu, broj P-1401/12 od 04.07.2013.g, presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/13 od 14.06.2018.g. tužitelj je kao potrošač dužan dokazati da u ugovornom odnosu njega i tuženika postoje sve pretpostavke nepoštenosti valutne klauzule propisane člancima 84. i 81. ZZP-a. Kako je to nemoguće učiniti u ovom sporu, jasno proizlazi iz sljedećih okolnosti. Ugovorna odredba o valutnoj klauzuli je jasna, lako uočljiva i razumljiva, slijedom čega osporavana ugovorna odredba uopće ne može biti predmetom ocjene poštenosti (članak 84. ZZP-a). Već samim pregledom Ugovora moguće je zaključiti kako su ispunjene dvije pretpostavke – jasna i lako uočljiva odredba. Člankom 1. Ugovora jasno je propisano da je iznos odobrenog kredita 45.000,00 CHF te da će isti biti plasiran tužitelju u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB-a za CHF. Također, odredbama članka 1. predviđeno je da će se mjesečni anuiteti plaćati uplatom potrebnog iznosa u kunskoj protuvrijednosti, po srednjem tečaju HNB-a za CHF na dan dospijeca anuiteta. Navedene odredbe jasno

su koncipirane Ugovorom, te unesene u Ugovor na lako uočljivim mjestima, bez ikakvih dodatnih uvjeta predviđenih posebnim odredbama napisanim manjim slovima ili umetnutim u fusnotu Ugovora. Što se tiče razumljivosti valutne klauzule, ukazuje da je tužitelj prethodno sklapanju Ugovora, kao savjesna ugovorna strana, sam bio dužan informirati se o valutnoj klauzuli i eventualnim posljedicama koje ona može imati po njegova prava i obaveze iz Ugovora. Također, prethodno sklapanju Ugovora tužitelj je od strane raspoloživih službenika tuženika u svakom momentu mogao zatražiti sve dodatne informacije i pojašnjenja vezana za valutnu klauzulu i njen učinak na odnos ugovornih strana. tužitelj nije dokazao da je u konkretnom ugovornom odnosu tuženik postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja, odnosno da je nastala značajna neravnoteža u pravima na štetu tužitelja. Da bi se određena ugovorna odredba mogla kvalificirati nepoštenom, takva odredba mora prouzročiti: - nominalnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača; - a koja neravnoteža mora biti značajna. Činjenica da se tečaj CHF naknadno promijenio na štetu potrošača, ne može i ne smije biti relevantan za ocjenu nepoštenosti (a time i ništivosti) primarno ugovorene valutne klauzule prema kojoj su kako tužitelj, tako i tuženik, imali jednake i ravnopravne startne (nominalne) pozicije. Nepobitna je činjenica da je tuženik, kao i sam tužitelj, bio izložen riziku valutne klauzule, odnosno svim posljedicama promjene tečaja CHF. Okolnost da je kretanje tečaja dovelo do promjene visine obveza na jednoj ugovornoj strani nikako ne može predstavljati razlog ništivosti takve odredbe, već okolnost koja hipotetski može dovesti do primjene drugih pravnih instituta, ako su ispunjene sve zakonske pretpostavke (npr. clausula rebus sic stantibus). Također smatra da je odredba o promjenjivosti kamatne stope jasna, uočljiva i lako razumljiva.

3. Podneskom od dana 6. svibnja 2021. i tijekom postupka tužiteljica osporava navode tuženice i ističe da u slučaju utvrđenja ništivosti nepoštenih ugovornih odredaba nacionalni sud ne može dopunjavati nastale pravne praznine ako bi takvo postupanje imalo za posljedicu izmjenu predmetnog ugovora (obzirom da bi isto bilo protivno preventivnom djelovanju propisanom čl. 7. Direktive 93/13), razvidno je kako je u svijetlu prava Unije i u skladu s čl.6. i čl.7. Direktive 93/13/EEZ takav ugovor utvrditi u cijelosti ništivim kada potrošač kao korisnik kredita nije suglasan s održavanjem istoga na snazi te kada bi isto bilo protivno njegovim ekonomskim interesima. Navodi da stranke Ugovora (sudužnik i protivnik osiguranja) nemaju svojstvo nužnih suparničara. U odnosu na prigovor promašene pasivne legitimacije, ističe kako je predmetni ugovor zaključila sa tuženicom a ne tvrtkom Eos Matrix d.o.o. ili trećom osobom, te Ugovorom o cesiji nije prenesena cjelokupna pravna pozicija tužene. U odnosu na prigovor nedostatka aktivne legitimacije ističe da svatko ima pravo isticati ništivost nekog pravnog posla jer je to u interesu zaštite cjelokupnog pravnog sustava, te da ima pravni interes jer je u konkretnom slučaju aktivirana hipoteka. Napominje da je predmetni Ugovor otkazan zbog neplaćanja. Navodi da je korisnik kredita Željko Jovanić u međuvremenu preminuo.

4. Općinski sud u Osijeku je donio presudu broj P-151/2021-10 od 27. srpnja 2022., koja je povodom žalbe tužiteljice ukinuta rješenjem Županijskog suda u Velikoj Gorici broj GŽ-1052/2022-2 od 9. studenog 2023. i predmet vraćen na ponovni postupak pred drugim sucem u fazu glavne rasprave.

5. U ponovljenom postupku, radi utvrđenja spornih činjenica sud je u dokaznom postupku saslušao tužiteljicu, te izvršio uvid u predmet ovoga suda broj Ovr-961/2023 (ranije Ovr-526/2020), pročitao rješenje o ovrsi Ovr-526/2020 (list 6.-8.), Ugovor o kreditu sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva od 10. svibnja 2007. ovjeren kod javnog bilježnika Tatjane Kovačev iz Osijeka poslovni broj OV-8180/07 od 18. svibnja 2007. (list 10.-17. spisa), Izračun EKS i otplatni plan za Ugovor broj 49825/07 (list 76.-82.), Obavijest o otkazu Ugovora o kreditu od 6.11.2008. (list 83.-85.), te Otplatni plan (list 86.-90.).

5.1. Sud nije izveo dokaz saslušanjem u svojstvu svjedoka Željka Jovanića jer je isti preminuo, te Slađane Jovanić, jer je tužiteljica na ročištu od dana 24. ožujka 2026. odustala od tog dokaznog prijedloga, kao i od prijedloga za financijsko-knjigovodstvenog vještačenja.

6. Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje ništetnim u cijelosti Ugovora o kreditu sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva od 10. svibnja 2007. ovjeren kod javnog bilježnika Tatjane Kovačev iz Osijeka poslovni broj OV-8180/07 od 18. svibnja 2007., kojega su sklopili Željko Jovanić kao Korisnik kredita i pravna prednica tuženice (Societe Generale – Splitska banka d.d., Split) kao Kreditor i predlagatelj osiguranja, te tužiteljica Luja Pušeljčić, kao protivnica osiguranja-prodavalatelj, zbog toga što Ugovor sadrži nepoštene a time i ništetne ugovorne odredbe, kao i eventualno kumulirani tužbeni zahtjev kojim tužiteljica traži utvrđenje ništetnim odredbe čl. 2. točka 4., čl. 10.d) točka 1. i čl. 11. točka 1. Ugovora o kreditu, jer se radi o ništetnim ugovornim odredbama vezanim uz valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu.

6.1. U konkretnom slučaju, ništetnost Ugovora o kreditu u cijelosti, tužiteljica činjenično temelji na tvrdnji da su ništetne odredbe Ugovora o kreditu koje predstavljaju bitne sastojke istog, a to su ugovorne odredbe o valuti (glavnom predmetu) i kamatnoj stopi (cijeni), pa budući su sve te odredbe bitni sastojci ugovora koji čine predmet i cijenu, smatra da ugovor ne može opstati bez tih bitnih sastojaka.

7. Među strankama nije sporno:

- pasivna legitimacija tuženice;

- da su Željko Jovanić kao Korisnik kredita i pravna prednica tuženice (Societe Generale – Splitska banka d.d., Split) kao Kreditor i Predlagatelj osiguranja, Slađana Jovanić kao sudužnik, te tužiteljica Luja Pušeljčić, kao Protivnica osiguranja-prodavalatelj, sklopili Ugovor o kreditu sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 49825/07, od dana 10. svibnja 2007. ovjeren kod javnog bilježnika Tatjane Kovačev iz Osijeka poslovni broj OV-8180/07 od 18. svibnja 2007.;

- da je Kreditor odobrio Korisniku kredita kredit u kunskoj protuvrijednosti od 45.000,00 CHF;

- da radi osiguranja otplate kredita, tužiteljica kao Protivnik osiguranja pristaje i ovlašćuje Predlagatelja osiguranja da samostalno izvrši prijenos prava vlasništva sa Protivnika osiguranja na Predlagatelja osiguranja i to nekretnina upisanih u zk. ul. 16079 k.o. Osijek, kč.br. 10655/1 kuća broj 90, četiri zgrade i dvor. Stadionsko naselje od 540m² (čl. 9.1.1.);

- da se Korisnik kredita Željko Jovanić obvezao tuženoj platiti redovnu kamatu koja je tijekom postojanja obveze po Ugovoru o kreditu promjenjiva, a utvrđuje se odlukom Kreditora (čl. 11.1.);

- da je ugovoren rok otplate kredita 180 mjeseci;

- da se sva plaćanja novčanih obveza iz Ugovora o kreditu (glavnica, kamata, naknada, troškovi i drugo) vrše u kunskoj protuvrijednosti izabrane valute Ugovora, izračunato korištenjem prodajnog tečaja Kreditora – prodajni tečaj kune u odnosu na CHF, vrijedećeg na dan plaćanja (čl. 2.4.)

- da se kredit otplaćuje u jednakim vremenskim razmacima u 180 mjesečnih anuiteta;

- da se mjesečni anuiteti izraženi u CHF – valuti Ugovora, podmiruju uplatom potrebnog iznosa u kunskoj protuvrijednosti, po prodajnom tečaju prema tečajnoj listi Kreditora na dan dospijeca (čl. 10.d) točka 1.);

- da je Ugovor o kreditu otkazan zbog neispunjenja ugovornih obveza dana 6. studenog 2008. i postao ovršan 17. studenog 2008.;

- da je pravna prednica tužene Splitska banka d.d., Split, kao Cedent sklopila sa tvrtkom Eos Matrix d.o.o., Zagreb, kao Cesionarom, Ugovor o prijenosu, solemniziran dana 16.11.2008. od strane javnog bilježnika Ilije Šarića iz Splita pod brojem OV-10113/2018; kojim cedent ustupa i prenosi cesionaru sva svoja prava, potraživanja i koristi koja ima iz Ugovora o kreditu sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 49825/07 od 10. svibnja 2007. ovjeren kod javnog bilježnika Tatjane Kovačev iz Osijeka poslovni broj OV-8180/07 od 18. svibnja 2007., pa tako i fiducijarno pravo vlasništva na nekretnini upisanoj u zk. ul. 16079 k.o. Osijek, kč.br. 10655/1 kuća broj 90, četiri zgrade i dvor. Stadionsko naselje od 540m²;

- da je sud rješenjem o ovrsi na temelju ovršne isprave broj Ovr-526/2020 od 27.10.2020. odredio ovrhu udaljenjem osoba i uklanjanjem svih stvari iz nekretnine upisane u zk. ul. 16079 k.o. Osijek, kč.br. 10655/1 kuća broj 90, četiri zgrade i dvor. Stadionsko naselje od 540m², predajom nekretnine bez osoba i stvari u posjed ovrhovoditelju radi prodaje nekretnina u postupku kod javnog bilježnika;

- da je ovršni postupak broj Ovr-961/2023 (ranije Ovr-526/2020) rješenjem Županijskog suda u Dubrovniku broj GŽ Ovr-296/2022-2 od 22. veljače 2023. odgođen do pravomoćnog okončanja ove parnice.

7.1. Nesporne činjenice proizlaze iz ovršnog predmeta broj Ovr-961/2023, Ugovora o kreditu sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 49825/07 od 10. svibnja 2007. (list 10.-17.), te Obavijesti o otkazu Ugovora o kreditu od 6.11.2008. (list 83. spisa).

8. Među strankama je sporno:

- aktivna legitimacija;

- pasivna legitimacija,

- pravni interes;

- prigovor zastare;

- da li je Ugovor o kreditu u cijelosti ništetan i bez pravnog učinka; budući tužiteljica smatra da su odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivosti kamatne stope koja se mijenja jednostranom odlukom tuženice ništetne, te da je zbog toga cjelokupni ugovor o kreditu ništetan,

- podredno, da li su ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u čl. 2. točka 4., čl. 10.d) točka 1.; i čl. 11. točka 1. Ugovora o kreditu.

8.1. Ovdje treba napomenuti da je tuženica na ročištu od dana 24. ožujka 2026. povukla prigovor radi prijeboja, budući je predmet postupka deklaratorni zahtjev.

9. Iz iskaza tužiteljice proizlazi da je sa prednicom tuženice zaključila predmetni Ugovor o kreditu kao protivnica osiguranja i da je namjena bila kupovina kuće, ali se zapravo radilo o novcu koji je bio potreban njoj i korisniku kredita Željku Jovaniću, te da se radi tog kredita sada vodi ovrha na njenoj kući. Ni ona ni Željko Jovanić nisu mogli pregovarati o ugovornim odredbama, već im je Ugovor unaprijed sačinjen na hodniku Banke uručio službenik banke koji im je samo rekao da odu s Ugovorom kod javnog bilježnika. Pročitala je Ugovor i mogla je kao laik shvatiti ugovorne odredbe s obzirom da ima završena četiri razreda osnovne škole, a nitko joj te odredbe nije pojasnio, niti ju upozorio na rizike kredita, a ni koji parametri utječu na promjenu kamatne stope i tečaja. Davala je Željku Jovaniću novac za kredit sve dok isti nije poginuo, misli oko 2015., te ne zna šta se desilo s kreditom osim da se vodi ovrha na njenoj nekretnini. Pojašnjava da ju je određena Zadruga u Osijeku kod koje nije bila kreditno sposobna, uputila da preko Željka Jovanića može realizirati kredit, koji joj je nužno trebao zbog njene kćerke koja je bila teško bolesna. Ne može se izjasniti vezano za namjenu tog kredita jer joj je u to vrijeme kći bila teško bolesna zbog čega je bila van sebe. Sredstva realiziranog kredita je dobila pola ona a pola Željko Jovanić. Tužila je Željka Jovanića radi plaćanja rata kredita istom koji se postupak vodio i pravomoćno je okončan pred Općinskim sudom u Valpovu pod P-960/2010.

9.1. Sud napominje da je predmet ovoga spora utvrđenje ništetnosti Ugovora o kreditu, odnosno ugovornih odredbi, jer se o istima nije pregovaralo, te se sud nije upuštao u razloge zaključenja Ugovora o kreditu i eventualne dogovore o otplati između tužiteljice i sada pok. korisnika kredita Željka Jovanića, jer na te okolnosti stranke nisu ni predlagale dokaze u ovom postupku.

9.2. Čitanjem predmetnog Ugovora o kreditu (list 10.-17. spisa) sud utvrđuje da je riječ o standardnom ugovoru o kreditu koji sadrži odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi sukladno odluci Kreditora, te odredbu o valutnoj klauzuli, prema kojoj korisnik kredita otplaćuje kredit u mjesečnim anuitetima u kunskej protuvrijednosti CHF obračunatoj po prodajnom tečaju prema tečajnoj listi Kreditora na dan dospijeca. U Ugovoru nema naznačenih, ni precizno navedenih osnovnih parametara o kojima ovisi kretanje iznosa u budućem razdoblju u odnosu na valutnu klauzulu, kao i u odnosu na promjenjivu kamatnu stopu.

9.3. Čitanjem Ugovora o prijenosu (u Ovr-961/2023 na listu 3.-13. spisa) sud je utvrdio da je pravna prednica tužene - Splitska banka d.d., Split, kao Cedent sklopila sa tvrtkom Eos Matrix d.o.o., Zagreb, kao Cesionarom, Ugovor o prijenosu, solemniziran dana 16.11.2008. od strane javnog bilježnika Ilije Šarića iz Splita pod brojem OV-10113/2018; kojim cedent ustupa i prenosi cesionaru sva svoja prava,

potraživanja i koristi koja ima iz Ugovora o kreditu sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 49825/07 od 10. svibnja 2007. ovjeren kod javnog bilježnika Tatjane Kovačev iz Osijeka poslovni broj OV-8180/07 od 18. svibnja 2007., pa tako i fiducijarno pravo vlasništva na nekretnini upisanoj u zk. ul. 16079 k.o. Osijek, kč.br. 10655/1 kuća broj 90, četiri zgrade i dvor. Stadionsko naselje od 540m²;

10. Nije osnovan prigovor promašene pasivne legitimacije koji tužena obrazlaže navodeći da je tuženica prije podnošenja tužbe izvršila prijenos svojih obveza, prava i odgovornosti na tvrtku Eos Matrix d.o.o., Zagreb, temeljem Ugovora o prijenosu od 22.10.2018., broj OV-10113/2018. Naime, u konkretnom slučaju tužiteljica traži utvrđenje ništetnosti Ugovora o kreditu (podredno ugovornih odredbi) kojeg je kao Protivnik osiguranja-prodavalatelj dana 10. svibnja 2007. sklopila sa pravnom prednicom tuženice Societe Generale – Splitska banka d.d. kao Predlagateljem osiguranja, dok tvrtka Eos Matrix d.o.o., nije stranka tog Ugovora o kreditu, već je temeljem Ugovora o prijenosu, tužena samo ustupila dospjela potraživanja, prava i koristi koja ima iz navedenog Ugovora o kreditu, kao i fiducijarno vlasništvo na nekretninama koje su prenesene na Predlagatelja osiguranja, radi osiguranja otplate kredita, dok iz Ugovora o prijenosu ne proizlazi da bi Eos Matrix d.o.o., preuzeo i ugovornu poziciju Splitske banke d.d. Stoga tužena ostaje stranka koja je s tužiteljicom sklopila Ugovor o kreditu i kao takva jedina je pasivno legitimirana protiv koje tužiteljica može izravno osporavati ništetnost Ugovora, odnosno ugovornih odredbi, jer tužena na tvrtku Eos Matrix d.o.o., nije uz pravo naplate tražbine i fiducijarno pravo vlasništva na nekretninama, prenijela i status ugovorne strane, a niti je izmijenjen pravni odnos nastao Ugovorom o kreditu, između tužiteljice kao protivnika osiguranja i tuženice kao predlagatelja osiguranja.

11. Nadalje, tužiteljica ima pravni interes i zakonsko ovlaštenje na podnošenje tužbe radi utvrđenja ništetnosti, koje proizlazi iz čl. 327. i čl. 328. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/2005.), te čl. 187. st. 2. Zakona o parničnom postupku. Osim toga, ništetnost ugovora nastaje po samom zakonu i od trenutka sklapanja pravnog posla, pri čemu ništetan ugovor ne postaje valjan ni kada uzrok ništetnosti naknadno nestane (čl. 326. st. 1. Zakona o obveznim odnosima), osim u izuzetnim uvjetima koje propisuje čl. 326. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, a koji u predmetnom slučaju nisu ispunjeni (da je zabrana manjeg značaja i da je ugovor u cijelosti ispunjen). U slučaju ništetnosti, pravni interes tužitelja očituje se u potrebi osiguranja pravne sigurnosti, te je deklaratorni zahtjev prethodno pitanje za moguće naknadne zahtjeve. Time je pravni interes za sam deklaratorni zahtjev utvrđenja ništetnosti u sudskom postupku zaštićen i održan, jer utvrđenje ništetnosti štiti pravni i imovinski interes tužitelja, te mu omogućuje naknadno ostvarenje prava, a imajući u vidu da pravo potrošača na sudsku zaštitu mora biti učinkovito i sudovi po službenoj dužnosti moraju osigurati da nepoštene ugovorne odredbe ne obvezuju potrošače u smislu čl. 6. i 7. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima.

11.1. Pored navedenog, iako je Ugovor o kreditu otkazan zbog neplaćanja, tužiteljica ima pravni interes za utvrđenje ništetnosti Ugovora o kreditu, kao što na to imaju pravo potrošači i u slučaju kada je kredit već otplaćen, odnosno ispunjen. Naime, i prema praksi Europskog suda nije odlučno to što je potrošački ugovor prestao, jer bez obzira na to, korisnik kredita zadržava svojstvo potrošača, iako je Ugovor prestao, a po mišljenju ovoga suda, tako i tužiteljica kao protivnica osiguranja – prodavalatelj iz sklopljenog Ugovora o kreditu ima pravo zahtijevati utvrđenje ništetnosti u konkretnom slučaju, a zbog okolnosti mogućeg gubitka nekretnine u postupku prisilne prodaje u postupku kod javnog bilježnika te nekretnine, odnosno visina tražbine proizašle iz

Ugovora o kreditu ovisi o valutnoj klauzuli u CHF i promjenljivoj kamatnoj stopi. Imovina tužiteljice kao protivnice osiguranja je izravno pogođena izvršavanjem Ugovora. Stoga, kako korisnik kredita, tako i protivnik osiguranja po shvaćanju ovog suda ima pravni interes i može tražiti utvrđenje ništetnosti Ugovora o kreditu, kako bi na temelju toga eventualno ostvarivao svoja prava za koja smatra da mu pripadaju, a u konkretnom slučaju ugovorne odredbe utječu na visinu duga, pa time i na opseg ovrhe. Ako bi se osporene odredbe utvrdile ništetnima, a naročito cijeli Ugovor o kreditu ništetnim, došlo bi do redefiniranja visine tražbine, a što izravno utječe na dopuštenost i opseg ovrhe, te prodaju nekretnina. Pored navedenog, ništetnost ne zastarijeva, pa se odluke donesene u kolektivnom sporu primjenjuju i na konkretan Ugovor, a koji je zaključen u vremenskom periodu koji je obuhvaćen kolektivnom tužbom, obzirom da se radi o potrošačkom ugovoru i postoji objektivni identitet između ugovornih odredbi konkretnog Ugovora o kreditu i odredbi ugovora o kreditima o kojima se raspravljalo u kolektivnom sporu.

11.2. Dakle, postojanje pravnog interesa za podnošenje tužbe s deklaratornim zahtjevom, nakon prestanka ugovornih obveza, cijeni se prema okolnostima svakog konkretnog slučaja. Određena osoba ima pravni interes za podnošenje deklaratorne tužbe, ako od ishoda sudskog postupka očekuje određenu konkretnu pravnu korist (tako u rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revd 2197/2021-2 od 09.11.2021.).

12. Nije osnovan prigovor nedostatka aktivne legitimacije. Naime, iako tužiteljica nije korisnik kredita, aktivna legitimacija ne ovisi isključivo o tome je li osoba formalno ugovorna strana glavnog ugovora (Ugovora o kreditu), već o tome ima li neposredan pravni interes za traženu sudsku zaštitu. U konkretnom slučaju, tužiteljica je protivnica osiguranja i vlasnica nekretnina na kojima je radi osiguranja tražbine iz Ugovora o kreditu, dopustila prijenos vlasništva na svojim nekretninama, te se protiv nje vodi ovrha radi predaje nekretnina u posjed radi prodaje istih u postupku kod javnog bilježnika, a upravo radi duga proizašlog iz Ugovora o kreditu. Stoga se pravni učinci Ugovora o kreditu (osobito visina obveze uvjetovana valutnom klauzulom i promjenljivom kamatnom stopom) izravno reflektiraju na opseg zahvata u njezino pravo vlasništva, pa je tužiteljica izravno pogođena spornim ugovornim odredbama. Pored navedenog, sudužnik nije morao biti obuhvaćen tužbom u smislu odredbe čl. 201. Zakona o parničnom postupku, jer sudužnik i protivnik osiguranja nisu nužni suparničari, te tužiteljica može samostalno podnijeti tužbu ako ima pravni interes kao u konkretnom slučaju.

13. Prigovor zastare nije osnovan. Naime, odredbom čl. 328. Zakona o obveznim odnosima je propisano da se pravo na isticanje ništetnosti ne gasi.

14. U odnosu na činjenicu da tužiteljica nije korisnik kredita već protivnik osiguranja u ugovornom odnosu pri realizaciji kredita, po mišljenju ovoga suda i protivnici osiguranja mogu imati status potrošača pri sklapanju ugovora o kreditu, jer su u usporedivom položaju kao korisnici kredita, izloženi posljedicama nepoštenih ugovornih odredbi o kojima nisu pregovarali sa Bankom. Stoga tužitelj kao protivnik osiguranja snosi posljedice u vidu gubitka nekretnine ovisno o visini duga i nalazi se u ekonomski podređenom položaju, identičnom onome koji se upravo želi zaštititi kod nepoštenih ugovornih odredbi i nedostatka transparentnosti.

15. Nadalje, presudom Visokog Trgovačkog suda broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014., presudom Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 04. srpnja 2013., presudom Visokog Trgovačkog suda broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018., te presudom i rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revt 249/14-2 od 09. travnja 2015. i Rev 2221/2018-11 od 03. rujna 2019., odlučeno je da je između ostalih tuženih, i ovdje tuženica, u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima nišetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditu, na način da su nepošteno ugovorili promjenu kamatne stope jednostranim odlukama banke i na način da o svakoj promjeni nisu s potrošačem pojedinačno pregovarali, niti su ugovorom utvrdili egzaktnu parametre i metodu izračuna parametara koji utječu na odluku o promjeni stope ugovorene kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, a sve na štetu potrošača, korisnika kredita, sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njemu nepoštene i nišetne ugovorne odredbe ugovaranjem valute uz koju je vezana glavnica švicarski franak.

15.1. Stoga pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., Visokog trgovačkog suda u Zagrebu broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. i PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. kojima je utvrđena nišetnost i nepoštenost ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli i o promjenjivoj kamatnoj stopi, obvezuje stranke u ovom postupku.

15.2. Ovdje valja istaknuti to da prema odredbi čl. 502.a st. 1. Zakona o parničnom postupku, udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijekom predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određenih djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povrjeđuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

15.3. Odredbom čl. 502.b Zakona o parničnom postupku, propisan je sadržaj tužbe iz čl. 502.a Zakona o parničnom postupku, dok je odredbom čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, propisan učinak presude donesene po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava na način da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502.a st. 1. Zakona o parničnom postupku, da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženice, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tomu će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

15.4. Naime, u pojedinačnim postupcima radi utvrđenja nišetnosti odredbi ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima i promjenjivom kamatnom stopom koju su jednostrano mijenjali kreditori, nije potrebno ponovno utvrđivati da li su sporne odredbe ugovora o kreditu nišetne, obzirom da postoji temeljem već navedenog članka 502.c Zakona o parničnom postupku, a isto tako i čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 41/14 i 110/15, dalje ZZP/14) koji propisuje vezanost sudova za postojanje povrede propisa zaštite potrošača iz članka 106. st. 1. ZZP/14, a slijedom toga i obvezu primjene utvrđene nišetnosti u kolektivnom sporu. Ne može postojati utvrđena nišetnost i nepoštenost pojedinih

odredbi potrošačkog ugovora u kolektivnom sporu, a da istodobno ne postoji ništetnost i nepoštenost takvih odredbi u pojedinačnom sporu u odnosu na istovrsni ugovor (tako u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 3142/2018-2 od 19.03.2019.).

15.5. Slijedom navedenog, a imajući u vidu smisao sudske zaštite kolektivnih interesa potrošača, ovaj sud smatra da se pravna utvrđenja iz presude povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, mogu primijeniti u svim parnicama koje potrošači individualno pokreću protiv trgovaca radi ostvarenja svojih prava koja su im povrijeđena na način kako je to utvrđeno u postupku za zaštitu kolektivnih interesa i prava, a ne samo u postupcima radi naknade štete, već i u svim parnicama radi utvrđenja ništetnosti, koju je ništetnost sud već utvrdio u postupku radi zaštite kolektivnih interesa i prava potrošača. U suprotnom bi tumačenju takva deklaratorna presuda sama po sebi ostala bez konkretne svrhe tj. mogućnosti da na temelju iste individualni potrošač ostvari zaštitu svojih prava s obzirom da bi potrošač iste činjenice odnosno tvrdnje o ništetnosti ugovornih odredbi (povredi njegovih interesa i prava) ponovno morao dokazivati u individualno pokrenutom postupku. Upravo na ovakav način tumačenja zakonskih odredbi upućuje i Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj Revt 249/14-2 od 9. travnja 2015., kada obrazlaže aktivnu legitimaciju tužitelja u tom postupku za podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, naglašavajući da zakonske odredbe nisu same sebi svrha, već se donose u svrhu uređenja određenog pravnog područja i pravnih odnosa koji u njemu nastaju, a u primjeni donesenih propisa one se trebaju tumačiti smisleno, polazeći od volje zakonodavca, ali uvijek imajući na umu svrhu kojoj su one namijenjene, kao i učinak koji se njihovom primjenom postiže. Na isti način ovdje citirane zakonske odredbe tumači i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u obrazloženju svoje presude broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. navodeći da se pojedini potrošači, u slučaju postojanja osuđujuće odluke, u postupku individualne pravne zaštite, radi naknade štete, izmjene ugovora ili slično, mogu pozvati na sadržaj odluke iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava.

15.6. Obzirom na nespornu činjenicu da je predmetnim Ugovorom o kreditu između stranaka, koji je sklopljen u razdoblju na koje se odnosi presuda Trgovačkog suda u Zagrebu iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava, koji je sklopljen u razdoblju na koje se odnosi presuda Trgovačkog suda u Zagrebu iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava, ugovorena kamatna stopa koja je promjenjiva u skladu s odlukom banke, dakle u skladu s jednostranom odlukom tuženice, a upravo je takvu ugovornu odredbu citiranom pravomoćnom presudom Trgovački sud u Zagrebu utvrdio nepoštenom, te stoga ništetnom, te da je ugovorena odredba kojom je ugovoren švicarski franak kao valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, te je i takvu ugovornu odredbu citiranom pravomoćnom presudom Trgovački sud u Zagrebu utvrdio nepoštenom, te stoga ništetnom, ovaj sud smatra kako je sukladno citiranim odredbama čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09.), odnosno čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 41/14., 110/15., 14/19.), te čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, tim pravnim utvrđenjima vezan u ovom postupku.

16. Prema stajalištu Ustavnog suda Republike Hrvatske iz odluke broj U-III/4372/2021 od 30. lipnja 2022., u postupcima koje potrošač pokrene individualnom tužbom protiv banke, tuženik ima pravo dokazivati da odredbe kojima je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, odnosno valuta u CHF, nisu nepoštene jer su stranke o njima pojedinačno pregovarale.

16.1. U konkretnom slučaju, teret dokazivanja da su vođeni pojedinačni pregovori i da je upravo konkretno tužiteljica bila obaviještena u smislu potpune informiranosti (koja bi isključivala zakonsku presumpciju iz čl. 81. st. 2. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/2003. koji je u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora dana 10.05.2007. bio na snazi) je na tuženici sukladno čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača, kao i da ista nema status potrošača, sukladno čl. 7. st. 1. i čl. 219. st. 1. Zakona o parničnom postupku, a što tužena u konkretnom slučaju nije dokazala.

17. Dakle, sporne odredbe ugovora o kreditu nisu izuzete iz ocjene poštenosti, te je za ocjenu da li je sporni Ugovor o kreditu ništetan mjerodavna odredba čl. 87. Zakona o zaštiti potrošača, koja regulira posljedice nepoštenosti ugovorne odredbe, te odredbe Zakona o obveznim odnosima.

18. Sukladno čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača, potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti; a sukladno čl. 3. točka 2. Trgovac je svaka osoba koja nudi ili sklapa pravne poslove, odnosno nastupa na tržištu u okviru svog zanimanja, ili svoje djelatnosti.

18.1. Nadalje, odredbom čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača, propisano je da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom, ako suprotno načelu savjesnosti i poštenju uzrokuju značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (stavak 1.); smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca (stavak 2.); činjenica da se o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi pojedinačno pregovaralo ne utječe na mogućnost da se ostale odredbe tog ugovora ocijene nepoštenima, ako cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da se radi o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca (stavak 3.); ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati (stavak 4.); odredbe ove glave Zakona ne primjenjuju se na ugovorne odredbe kojima se u ugovor unose zakonske odredbe prisilne naravi, odnosno kojima se u ugovor unose odredbe i načela konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku (stavak 5.).

19. Navedena zakonska odredba u skladu je s Direktivom Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima (Službeni list EZ 1993. L95/29, dalje Direktiva 93/13).

19.1. Prema članku 3. st. 2. Direktive 93/13, smatra se kako odredba nije individualno stipulirana ako ju je unaprijed formulirao trgovac i ako potrošač nije mogao utjecati na njezin sadržaj, posebno u kontekstu unaprijed formuliranih standardnih ugovora, a ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj odredbi individualno pregovaralo, teret dokaza je na njemu. Dakle, iz područja primjene ove Direktive isključene su klauzule o kojima se pojedinačno pregovaralo. Ovo pravilo u svjetlu ostalih odredaba i cilja Direktive 93/13, tumači se restriktivno, na način što se, čak ako je potrošač i mogao pregovarati o sadržaju određene odredbe, ali stvarno nije na njezin sadržaj utjecao i nije ga promijenio, ugovorna odredba smatra jednostrano određenom. U Presudi Europskog suda pravde od 30. travnja 2014. u predmetu broj C-26/13 navodi se kako članak 4. st. 2. Direktive 93/13 (koji iz testa poštenosti isključuje odredbe koje definiraju glavni predmet ugovora i adekvatnost cijene, pod

uvjetom da su izražene jasnim i razumljivim jezikom) treba tumačiti na način što ugovorna odredba potrošaču ne mora biti samo gramatički razumljiva.

20. Odredbom čl. 87. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, propisano je da je nepoštена ugovorna odredba ništava.

21. Tužiteljica je iskazala da je sa prednikom tuženice zaključila predmetni Ugovor o kreditu kao protivnica osiguranja te da se radi tog kredita vodi ovrha na njenoj kući. Ni ona, ni korisnik kredita, sada pokojni Željko Jovanić, nisu mogli pregovarati o ugovornim odredbama, jer im je službenik Banke unaprijed sačinjen Ugovor o kreditu dao na hodniku Banke i pri tome im samo rekao da odu s Ugovorom kod javnog bilježnika. Kako ima završena četiri razreda osnovne škole, Ugovor koji je pročitala je mogla samo kao laik shvatiti i nitko joj ugovorne odredbe nije pojasnio, niti ju upozorio na rizike kredita, a ni koji parametri utječu na promjenu kamatne stope i tečaja.

22. Iz navedenog proizlazi da tužiteljica ima svojstvo potrošača u konkretnom ugovornom odnosu. Tužiteljica se u ovom postupku pozvala na svoje svojstvo potrošača time što je svoj individualni zahtjev utemeljila na presudi donesenoj u kolektivnom sporu za zaštitu potrošača, pa je stoga teret dokazivanja suprotnog na tuženici, kao što je navedeno, a što ista nije niti pokušala dokazati. Naime, iz iskaza tužiteljice, te iz samog Ugovora o kreditu, proizlazi da je tužiteljica – protivnica osiguranja ugovor zaključila kao fizička osoba, kao i korisnik kredita sada pok. Ž.J., te je namjena kredita bila kupovina kuće, dakle nisu bili vlasnici tvrtke ili obrta, iz čega proizlazi da tužiteljica kao protivnica osiguranja ima svojstvo potrošača u konkretnom ugovornom odnosu. Dakle, tužiteljica je u smislu čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača, s tuženicom kao trgovcem sklopila predmetni Ugovor o kreditu kao protivnik osiguranja, u svrhe koje nisu namijenjene njenom zanimanju, niti njenoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti, niti je bila vlasnica obrta ili tvrtke. S druge strane, kako je tuženica banka i davanje kredita je proizvod bankarske djelatnosti kojom se bavila, to je predmetni Ugovor potrošački i tužiteljica u konkretnom slučaju nesporno u tom ugovornom odnosu ima status prosječnog potrošača u smislu odredbe čl. 3. Zakona o zaštiti potrošača.

23. Nadalje, uzimajući u obzir iskaz tužiteljice, Ugovor o kreditu je očito bio unaprijed formuliran od strane tuženice, pa se u smislu citirane odredbe čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača, smatra da se o prijepornim odredbama nije pojedinačno pregovaralo. Pri tom nije od utjecaja to što je tužiteljici očito bilo poznato kako je ugovorena valutna klauzula i da je kamatna stopa promjenjiva, jer se radi zapravo o neodređenoj formulaciji vezanoj za Odluku tuženice. Naime, tužiteljici je na temelju takve ugovorne odredbe bila poznata obveza, no nije bila i upoznata s osnovnim parametrima o kojima ovisi kretanje iznosa u budućem razdoblju, tako da predmetna obveza u Ugovoru nije bila određena, niti odredljiva.

23.1. S obzirom da tužiteljica kao potrošač nije bila u mogućnosti pregovarati s tuženicom, a tuženica tužiteljici nije na valjan i razumljiv način objasnila postupak formiranja vrijednosti tečaja CHF-a u odnosu na kunu i u odnosu na kamatnu stopu, odnosno koji sve čimbenici utječu na njihovo formiranje tijekom trajanja ugovorenog kreditnog razdoblja, a na temelju čega bi ona kao potrošač mogla spoznati učinke koji će za nju u budućnosti proizaći iz takvih ugovornih odredbi, a tužiteljica prilikom sklapanja Ugovora o kreditu, kao potrošač, nije raspolagala osnovnim parametrima o kojima je ovisilo kretanje tečaja CHF-a u odnosu na kunu i u odnosu na kamatnu stopu, to su očito u pitanju ništetne ugovorne odredbe. Tuženica je tužiteljici trebala na temelju jasnih i razumljivih kriterija objasniti sporne odredbe čl. 2. t. 4., čl. 10. d) t.1. i

čl. 11. t. 1. Ugovora, kako bi ona mogla predvidjeti posljedice koje iz toga ugovora proizlaze, a što podrazumijeva i predmetne odredbe Ugovora o kojima tužiteljica zasigurno nije bila u poziciji pregovaranja. Stoga se zaista radi o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između stranaka i to na štetu tužiteljice, jer načelo savjesnosti i poštenja općenito znači kako su svi sudionici u postupku obveznih odnosa, kao u konkretnom slučaju, dužni međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obje strane, vodeći pritom računa o smislu i svrsi obveznih odnosa.

23.2. Pri tome, valja posebno naglasiti i kako je predmetni Ugovor o kreditu, dvostrani pravni posao, te se na njega primjenjuju temeljna načela obveznog prava, kao što su načelo ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, načelo dužnosti njihove suradnje, načelo jednakih vrijednosti činidbe, načelo savjesnosti i poštenja i načelo zabrane zlouporabe prava, sukladno čl. 2.-4. i čl. 6.-8. Zakona o obveznim odnosima.

23.3. Stoga je odredba Ugovora o kreditu u odnosu na promjenjivu kamatnu stopu (čl. 11.1.) i valutnu klauzulu (čl. 2.t.4. i čl. 10.d) t.1.) sukladno odredbi čl. 81. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, nepoštena, te ništava u smislu čl. 87. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača i čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima. Nije utvrđeno da je postupanje tuženice u konkretnom slučaju prilikom ugovaranja promjenjive kamatne stope i valutne klauzule bilo drugačije od utvrđenja u navedenim sudskim postupcima.

24. Ovdje treba napomenuti da je valutna klauzula zaštitna klauzula kojoj je svrha osigurati jednaku vrijednost ispunjenja činidbe i protučinidbe u slučaju inflacije, međutim ona nije određeni iznos novčanih sredstava koje je banka isplatila potrošaču, jer kao zaštitna klauzula koja se veže na novčani iznos koji je isplaćen, neodvojivo je povezana i direktno utječe na visinu mjesečnih anuiteta u kojima se kredit vraća, a kao takva sastavni je dio novčanog iznosa čija visina varira ovisno o tečaju CHF, čime se vrijednost potrošačeve ugovorne obveze izračunava temeljem ugovornog tečaja CHF naspram kune na dan plaćanja svakog pojedinačnog mjesečnog anuiteta, pa visina glavnog predmeta ugovora – novčanog iznosa koji je kreditor isplatio potrošaču, izravno ovisi o promjeni tečaja.

24.1. Prema tome, kako prilikom sklapanja ugovora potrošaču moraju biti priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaj na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti osobito ukupnu cijenu svog zajma, tužena je trebala informirati tužiteljicu o tome da snosi rizik od pada valute u kojoj ostvaruje dohodak, a što može ugroziti mogućnost vraćanja zajma, s time da se pritom traži od pružatelja usluge da utvrdi moguće promjene tečaja i s tim povezane rizike zajma u stranoj valuti.

24.2. Pritom nije dovoljno da su odredbe samo gramatički razumljive i nego i to da ekonomske posljedice te odredbe moraju biti jasne prosječnom potrošaču. Kad pročita tekst ugovora, nije dovoljno da potrošač samo razumije da, primjerice, tečaj valute može varirati gore ili dolje, nego da stvarni učinci moraju biti jasni prosječnom potrošaču. Dakle, potrošač mora biti svjestan mogućnosti dizanja ili padanja vrijednosti strane valute, a taj rizik promjene tečaja mora biti jasan i potrošač mora biti jasno upoznat s time da snosi financijski teret tog rizika i to bez ograničenja. Stoga banka, kao pružatelj usluge, mora iznijeti moguće promjene deviznog tečaja i rizike svojstvene uzimanju zajma u stranoj valuti, pa potrošač mora imati stvarnu mogućnost upoznati se sa svim odredbama ugovora, jer pravodobna informacija pružena prije sklapanja ugovora o ugovornim odredbama i posljedicama navedenog sklapanja za potrošača je od temeljne važnosti kako bi donio odluku o tome hoće li se ugovorno vezati uz pružatelja usluge ili prodavatelja robe pristupajući po odredbama koje je ovaj

prethodno sastavio. A posebno imajući u vidu da je tužiteljica konkretni Ugovor o kreditu zaključila kao protivnik osiguranja i da je radi osiguranja otplate kredita dozvolila Banci kao predlagatelju osiguranja da izvrši prijenos prava vlasništva nekretnine sa nje na Banku kao predlagatelja osiguranja i zbog kojeg se duga proizašlog iz tog Ugovora vodi ovrha radi iseljenja i predaje u posjed nekretnina koje su predmet Ugovora, a radi prodaja tih nekretnina u postupku kod javnog bilježnika, radi naplate duga proizašlog iz tog Ugovora.

25. Odredbom čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima je propisano da ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan je, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen sukladno čl. 324. st. 1. Zakona o obveznim odnosima. Ali će ugovor ostati valjan čak i ako je ništetna odredba bila uvjet ili odlučujuća pobuda ugovora u slučaju kad je ništetnost ustanovljena upravo da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i vrijedio bez nje sukladno stavku 2. istog članka.

26. Nadalje, u ovoj pravnoj stvari načelno je dopuštena odredba o valutnoj klauzuli, utvrđena ništetnom na temelju posebne odredbe i to čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača, kao i odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi. Međutim, unatoč ništetnosti ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, i dalje egzistiraju ugovorne odredbe o kunskom iznosu koji je Banka dala Korisniku kredita na raspolaganje i zbog kojeg iznosa primljenog je u tijeku ovrha broj Ovr-961/2023 radi predaje u posjed i iseljenja, radi prodaje nekretnina koje su prenesene u vlasništvo Banke temeljem Ugovora o kreditu, radi osiguranja otplate kredita.

26.1. Naime, ništetnost odredbi predmetnog Ugovora o kreditu u dijelu o kojem ovisi mogućnost njegove opstojnosti u cjelini, ne odnosi se na bitne elemente ugovora o kreditu iz čl. 1022. st. 2., u vezi s čl. 1021. Zakona o obveznim odnosima, a to su iznos kredita, uvjeti davanja, korištenja i vraćanja kredita. Činjenica jest da odredbe kojima su ugovorene kamatna stopa i valutna klauzula jesu vezane uz uvjete vraćanja kredita, dakle uz jedan od bitnih sastojaka ugovora o kreditu, ali ugovorna odredba o visini početno ugovorene kamatne stope je valjana, jednako kao što je valjana i ugovorna odredba o kunskom iznosu kojeg je tuženica kao banka stavila na raspolaganje korisniku kredita, a ništetnost ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli je i ustanovljena upravo zbog toga da bi predmetni ugovor o kreditu bio oslobođen tih odredbi. Stoga predmetni Ugovor o kreditu, unatoč ništetnosti pojedinih odredbi, može opstati i bio je opstao dok nije otkazan zbog neizvršavanja obveza od strane Korisnika kredita, sada pok. Ž.J.

26.2. Naime, u odnosu na ništetnost promjenjive kamatne stope, ništetnošću odredbe koja omogućuje tuženoj mijenjanje kamatne stope jednostranom odlukom, ostaje na snazi odredba o početnoj kamatnoj stopi, čije ugovaranje nije ništetno. U odnosu na ništetnost valutne klauzule, uklanjanjem valutne klauzule ugovor o kreditu ostaje na snazi kao kredit u kojima se obveze ugovornih stranaka određene u kunama čime se u bitnome ne odstupa od volje ugovornih stranaka s obzirom da je valuta ispunjenja iz predmetnog ugovora i bila hrvatska kuna. Utvrđenjem ništetnosti ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi sukladno odluci banke, uspostavlja se ravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, na način da je tužiteljica kao potrošač dovedena u poziciju kao da je ugovor sklopljen bez ništetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, odnosno nalazi se u

poziciji kao da je isti sklopljen po početno ugovorenoj kamatnoj stopi i primjenom tečaja važećeg u vrijeme zaključenja ugovora, pa stoga ugovor o kreditu može opstati bez tih ništetnih odredbi, obzirom da je utvrđenjem djelomične ništetnosti ugovora o kreditu potrošaču načelno omogućeno zahtijevati od banke po pravilima o stjecanju bez osnove preplaćene iznose po osnovi utvrđenih ništetnih ugovornih odredbi.

27. Dakle, ugovor o kreditu koji sadrži ništave odredbe o promjenjivosti kamatne stope i valutne klauzule, može opstati i bez tih odredbi primjenom odredbe čl. 324. st. 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima, a zapreke u vezi navedenog ne postoje niti u odredbama Zakona o zaštiti potrošača (čl. 87. st. 2.), te nije ništav u cijelosti (identično pravno shvaćanje zauzeto je i u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-820/2023 od 23. travnja 2024., Rev-1471/2024 od 17. travnja 2025., Rev-461/2024 od 4. veljače 2025., Rev-84/2025 od 2. srpnja 2025., Rev 214/2025 od 25. ožujka 2025., Rev 259/2022-3 od 19. listopada 2025.).

28. Pored navedenog, treba napomenuti i to da su hrvatski sudovi obvezni tumačiti nacionalno pravo u duhu prava Europske unije i njene sveopće pravne stečevine, a što uključuje i praksu Suda Europske unije. Tako je presudom C-118/17, jasno i bez ograde, odlučeno da čl. 6. st. 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima treba tumačiti na način:

- da mu se ne protivi nacionalni zakon, koji sud pred kojim se vodi postupak sprječava da prihvati zahtjev za poništenje ugovora o zajmu koji se temelji na nepoštenosti ugovorne odredbe o tečajnoj razlici, poput one u glavnom postupku, pod uvjetom da utvrđenje nepoštenosti takve odredbe omogućava ponovno uspostaviti pravnu i činjeničnu situaciju u kojoj bi se potrošač nalazio da ta nepoštena odredba nije postojala; i

- da mu se protivi nacionalni zakon koji sprječava, u okolnostima poput onih iz glavnog postupka, sud pred kojim se vodi postupak da prihvati zahtjev za poništenje ugovora o zajmu koji se temelji na nepoštenosti odredbe o tečajnom riziku kada je utvrđeno da je ta odredba nepoštena i da se ugovor ne može održati bez navedene odredbe.

28.1. Eventualnim utvrđenjem ništetnosti cijelog Ugovora o kreditu, došlo bi do ozbiljnog zadiranja u slobodu ugovaranja, jer je zaključenje ugovora o kreditu s valjanim odredbama upravo u skladu s ugovornom voljom stranaka u trenutku sklapanja ugovora, u kojem bi smislu utvrđenje ništetnosti u cijelog Ugovora bilo suprotno općem pravnom načelu pacta sunt servanda i dovelo bi do narušavanja ugovorne ravnoteže putem mijesanja suda nakon što je ugovor sklopljen, kao i do pravne nesigurnosti, posebno u dijelu gospodarskih aktivnosti. U odnosu na obje stranke, predmetni Ugovor je ispunjen u granicama njegove valjanosti.

28.2. S druge strane, zaštitu od nepoštenih ugovornih odredbi valja pružati u okvirima koje određuje Direktiva i u okviru balansa koji je njezinim odredbama uspostavljen između pravnih učinaka nepoštenosti ugovornih odredbi i slobode ugovaranja.

28.3. Naime, zaštita ekonomskih interesa potrošača, koja uključuje i zaštitu od nepoštenih ugovornih odredbi, nužno povezana s unutarnjim tržištem i kao njegov dio upotpunjuje ostvarivanje tržišnih sloboda. Tržišna sloboda je, u skladu s odredbom čl. 49. st. 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 08/98., 113/00., 124/00., 28/01., 41/01., 55/01., 76/10., 85/10., 5/14.) temelj gospodarskog ustroja Republike Hrvatske i izvire, među ostalim, i iz koncepta socijalne države (članak 1. Ustava), koji obvezuje državnu i javnu vlast da utječu na tržišnu funkciju, odnosno da se miješaju u nju kako bi se osiguralo ostvarenje temeljnih socijalnih prava, ostvarila socijalna sigurnost i izjednačile ili umanjile ekstremne socijalne razlike (tako i Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci broj U-I-1694/2017 od 02.05.2018.). U kontekstu zaštite potrošača u vezi s pravom na povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštenih ugovornih odredbi, nacionalni propisi upravo imaju zadatak potrošačima pružiti visoki stupanj zaštite od nepoštenih ugovornih odredbi, ali uz osiguranje urednog funkcioniranja tržišta i tržišnih sloboda.

28.4. Treba imati na umu da, prema praksi Suda EU i to presudi broj C-19/20, točka 56., što se tiče kriterija koji omogućuju da se ocijeni može li se ugovor stvarno održati na snazi bez nepoštenih odredaba, tekst čl. 6. st. 1. Direktive 93/19 i zahtjevi u pogledu pravne sigurnosti gospodarskih aktivnosti idu u korist objektivnog pristupa prilikom tumačenja te odredbe, tako da se situacija jedne od ugovornih strana ne može smatrati odlučujućim kriterijem kojim se uređuje buduća sudbina ugovora, dok se (točka 57. iste presude) prilikom ocjene može li ugovor koji sadržava jednu ili više nepoštenih odredaba nastaviti važiti bez tih odredaba, sud pred kojim se vodi postupak svoju ocjenu ne može temeljiti samo na tome je li ništetnost navedenog ugovora u cijelosti eventualno povoljna za potrošača (tako i u presudi od 15. ožujka 2012., Perenčiova i Perenič, C-453/10, EU:C2012:144, točka 32.). Vrlo slično Sud EU ponavlja i u spomenutoj presudi C-932/19 od 24. travnja 2020. (točka 49.) u kojoj, u skladu s objektivnim pristupom Suda u njegovoj sudskoj praksi u tom području, nije dopušteno da se u nacionalnom pravu situacija jedne od stranaka ugovora smatra odlučujućim kriterijem koji određuje sudbinu ugovora, jer volja koju je izrazio dotični potrošač ne može prevladati nad ocjenom nacionalnog suda o pitanju omogućava li nacionalno zakonodavstvo ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio.

28.5. Konačno, sukladno stavu Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz presude broj Rev-820/2023-2 od 23. travnja 2024., Ugovor o kreditu može opstati i nije u cijelosti ništetan u slučaju ništetnosti odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, pod uvjetom da je moguća ponovna uspostava pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio da one nisu postojale i da je time uspostavljena primjerena ravnoteža između zahtjeva za visokom razinom zaštite potrošača, s jedne strane, i zahtjeva za efikasnim funkcioniranjem tržišta i tržišnih sloboda, s druge.

28.6. Slijedom navedenog, sud u ovom postupku ne može izvesti zaključak da nije moguća ponovna uspostava pravne i činjenične situacije u kojoj bi se tužiteljica kao potrošač nalazila da nisu postojale ništetne ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

28.7. Stoga unatoč utvrđenoj ništetnosti odredbi Ugovora o kreditu kojima je ugovorena promjenjiva kamatna stopa i valutna klauzula u CHF u ovoj parnici, prema ocjeni ovoga suda, predmetni Ugovor o kreditu i dalje egzistira, odnosno nema pravne osnove isti utvrditi ništetnim u cijelosti, sukladno čl. 21. i čl. 22., u vezi s čl. 322. st. 1. i čl. 324. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, radi čega je valjalo odbiti kao neosnovan prvi ("glavni") zahtjev kao pod I., a usvojiti drugi, podredni (eventualno kumulirani) zahtjev kao pod II. u izreci.

29. Odluka o parničnom trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku, prema kojoj stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka.

29.1. Ovdje je potrebno reći da kod eventualne kumulacije, postoji prvi ("glavni") zahtjev i drugi, podredni (eventualno kumulirani) za kojeg tužitelj traži da ga sud prihvati tek ako ustanovi da onaj koji je prije njega istaknut nije osnovan, a tužitelj određuje redoslijed prema kojem će sud odlučivati o tim zahtjevima. Takvi zahtjevi nisu u potpunosti samostalni. Stoga tužitelj ne traži da sud prihvati glavni i podredni (eventualno kumulirani) tužbeni zahtjev nego traži da se udovolji samo jednome od njih. Budući da u ovom konkretnom slučaju tužitelj nije uspio u odnosu na glavni zahtjev, a uspio je u odnosu na podredni (eventualno kumulirani) tužbeni zahtjev, a u odnosu na glavni (odbijeni) tužbeni zahtjev nisu nastali posebni troškovi, to je tužena dužna tužitelju naknaditi parnični trošak u cijelosti su skladu s odredbom čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku. Jednako pravno shvaćanje je izraženo i u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-917/2024-2 od 22.10.2024., Rev-451/2022-2 od 3.10.2023., Rev-172/08-2 od 15.01.2013., Rev-1172/2021-2 od 30.08.2022.

29.2. Stoga, kako je sud odbio glavni tužbeni zahtjev, a prihvatio podredni (eventualno kumulirani) tužbeni zahtjev, tužiteljica je uspjela u sporu u cijelosti i pripada joj parnični trošak u cijelosti, jer u odnosu na glavni (odbijeni) tužbeni zahtjev nije nastao nikakav poseban trošak.

29.3. Tužiteljica je podnijela zahtjev za naknadu parničnog troška od 2.168,66 eura.

29.4. Zahtjev tužiteljice je osnovan do iznosa od 2.115,58 eura i sastoji se od zastupanja po punomoćniku odvjetniku na ime sastava tužbe od 200,00 eura (Tbr. 7.t.1.), podneska od 6.05.2021. u iznosu od 200,00 eura (Tbr. 8.t.1.), sastava žalbe od 29.07.2022. protiv presude od 250,00 eura (Tbr. 10.t.1.), zastupanja na ročištu od 9.05.2022., 4.06.2024., 25.11.2025., 24.03.2026. u iznosu od po 200,00 eura (Tbr. 9.t.1.), a na ročištu za objavu presude od 27.07.2022. i 27.04.2026. u iznosima od po 100,00 eura (Tbr. 9.t.3.), obračunatog PDV-a od 412,50 eura (Tbr. 46.) i plaćene pristojbe na tužbu od 53,08 eura, a što je u skladu s navedenim tarifnim brojevima, u vezi s Tbr. 52. i Tbr. 54. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/2023. i 107/2025.), te čl. 151., čl. 155. i čl. 164. st. 1. – 4. Zakona o parničnom postupku, radi čega je odlučeno kao pod III. izreke.

29.5. Preostali zahtjev tužiteljice za naknadu troška na ime pristojbe na presudu od 53,08 eura nije osnovan. Naime, odredba čl. 11. točka 20. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 51/23.) kojom su od plaćanja sudskih pristojbi oslobođeni potrošači kao stečajni dužnici i tužitelji u postupcima pokrenutim na temelju pravomoćne sudske presude za zaštitu kolektivnih interesa, stupila je na snagu 20.05.2023. Ovo znači da je u vrijeme podnošenja predmetne tužbe (3.02.2021.) postojala obveza tužiteljice na plaćanje sudske pristojbe na tužbu, koju je i platila u visini od 53,08 eura, pa joj navedeni trošak pripada. Međutim, tužiteljici ne pripada i trošak sudske pristojbe na presudu u iznosu od 53,08 eura, budući je u ovoj pravnoj stvari presuda donesena 27.04.2026., odnosno nakon stupanja na snagu citiranog članka 11. točka 20. Zakona o sudskim pristojbama, jer je tužiteljica kao potrošač u ovom postupku oslobođena od plaćanja sudske pristojbe na presudu, radi čega je odlučeno kao pod IV. izreke.

30. Sukladno odredbi čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku, tuženica nema pravo na naknadu parničnog troška, radi čega je odlučeno kao pod V. izreke.

U Osijeku, 27. travnja 2026.

Sutkinja
Kamelija Matijašević

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana primitka ovjerenog prijepisa istog. Žalba se podnosi u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava, odnosno u tri istovjetna primjerka putem ovog suda nadležnom županijskom sudu.

Dostaviti:

1. Punomoćniku tužiteljice
2. Punomoćniku tuženice

Broj zapisa: **9-30886-35b12**

Kontrolni broj: **048af-2749f-4c409**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.